

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за икономическите и финансовите отношения с дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, свързаните с тях лица и техните действителни собственици

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за икономическите и финансовите отношения с дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, свързаните с тях лица и техните действителни собственици е изготвен с цел усъвършенстване на законовите разпоредби и привеждането им в съответствие със законодателството на Европейския съюз (ЕС).

Влезният в сила от 1 януари 2014 г. Закон за икономическите и финансовите отношения с дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, свързаните с тях лица и техните действителни собственици (ЗИФОДРЮПДРСЛДС) урежда сложна и специфична правна материя, поради което са необходими промени с цел улесняване практическото прилагане на закона и недопускане нарушаване на правото на ЕС.

С проектозакона се предлагат следните основни промени:

▪ Промени по отношение на дружествата в обхвата на закона

С проекта се предвижда промяна по отношение на забраните, спрямо дружествата в обхвата на закона. Съгласно действащите разпоредби законът обхваща както дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, когато те директно или чрез контролирани от тях дружества участват в дейност или в дружество, попадащи в обхвата на закона, но и когато такива дружества имат незначителна свързаност (включително само 1 акция) или нямат свързаност с дружества, извършващи дейност в България. Например когато дружество в България е под общ контрол с дружество, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим, без обаче последното дружество да има каквото и да било отношение към извършваната от българското дружество дейност.

На практика, обхватът на действащия закон е силно екстериториален и засяга изключително голям брой лица, дори в случаите когато дружество, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим, да няма никакво отношение към дейността на българско дружество.

Предлага се понятието „свързани лица“ да бъде заменено с понятието „контролирани от тях лица“ и определението за „свързани лица“ да се отмени и да се въведе определение за „контрол“ по смисъла на Търговския закон.

Въвежда се и определение за „действителен собственик“, което е в съответствие с концептуалната рамка, заложена в новата директива за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, която ще отмени Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г.

С проекта се предлага въвеждане на прагове, под които забраните в закона няма да се прилагат. Предлаганият праг е „квалифицирано дялово участие“ по смисъла на съответните специални закони – Закон за кредитните институции, Кодекс за застраховането, Кодекс за социалното осигуряване, Закон за пазарите на финансови инструменти, Закон за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране и Закон за платежните услуги и платежните

системи. В специализираните закони праговете са различни, като най-ниският първоначален праг във всички закони е 10%. За дружества, дяловото участие в които не е предмет на специална регулация в други закони, законопроектът предвижда въвеждане на минимален праг от 10%, по отношение на който законът няма да се прилага.

С промяната се цели законът да не обхваща минимални участия, с които дружество, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим или неговите действителни собственици не могат реално да контролират българско дружество или дейност в България. По този начин ще се избегне ситуация, при която поради притежаването на една акция в банка, застрахователно дружество или пенсионноосигурително дружество от дружество, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим да се отнеме лиценз за банкова или застрахователна дейност, поради необявяване на данни за действителен собственик.

▪ **Промени по отношение на изключенията по чл. 4 от закона**

С проекта се предвижда разширяване обхвата на изключенията по чл. 4 от закона във връзка с поет ангажимент от българска страна за отстраняване на несъответствия на законовите разпоредби с правото на ЕС по постъпило запитване от Европейската комисия № 6765/14/MARK.

Предвижда се забраните по чл. 3 от закона да не се прилагат и в следните случаи:

1. когато, дружеството, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим е местно лице за данъчни цели на държава, страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство и неговите действителни собственици – физически лица са известни - за дейностите, за които се прилага правото на Европейския съюз.

Изключението ще се прилага за дружества, регистрирани в Лихтенщайн и същото ще се отнася само за дейностите в обхвата на ЗИФОДРЮПДРСЛДС, за които е приложимо правото на ЕС. След влизането в сила на споразумението за административно сътрудничество и обмен на информация между ЕС и Лихтенщайн, Лихтенщайн ще бъде изключен и от определението за „юрисдикции с преференциален данъчен режим“ по § 1, т. 64 от допълнителните разпоредби на Закона за корпоративното подоходно облагане. Предложението е изготвено с цел да се отстрани несъответствие на закона с правото на ЕС и по-конкретно с основните свободи, залегнали в Договора за функционирането на ЕС (свободно движение на стоки, услуги и капитали).

2. когато, дружеството, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим ще осъществява дейностите по чл. 3 чрез клон или място на стопанска дейност в държава, страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство и неговите действителни собственици – физически лица са известни – за дейностите, за които се прилага правото на Европейския съюз.

Изключението ще се прилага за дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, които осъществяват дейност чрез клон или място на стопанска дейност в Лихтенщайн и същото ще се отнася само за дейностите в обхвата на ЗИФОДРЮПДРСЛДС, за които е приложимо правото на ЕС.

Предложението е изготвено с цел да се отстрани несъответствие на закона с правото на ЕС и по конкретно с основните свободи, залегнали в Договора за функционирането на ЕС (свободно движение на стоки, услуги и капитали).

3. когато, дружеството, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим е местно лице за данъчни цели на държава, страна по Споразумението за

държавните поръчки на Световната търговска организация, както и на държава, с която Европейският съюз има сключено двустранно споразумение гарантиращо достъпа до пазара на обществени поръчки в рамките на ЕС, и неговите действителни собственици – физически лица са известни – за дейностите, за които се прилага споразумението.

Изключението ще се отнася за дружества, които са регистрирани в държави, страни по Споразумението за държавните поръчки на Европейския съюз - Лихтенщайн, Андора, Монако, Сан Марино и други, за да не се ограничава достъпът до българския пазар за обществени поръчки и с цел да бъдат спазени предприетите на ниво ЕС мерки за по-тясно икономическо сътрудничество с тези страни. Изключението ще се прилага само за дейностите за които е приложимо споразумението.

След влизането в сила на двустранните споразумения за административно сътрудничество и обмен на информация между ЕС и Лихтенщайн, Андора, Монако и Сан Марино, тези държави ще бъдат изключени и от определението за „юрисдикции с преференциален данъчен режим“ по § 1, т. 64 от допълнителните разпоредби на Закона за корпоративното подоходно облагане.

4. когато, дружеството, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим е местно лице за данъчни цели на отвъдморска страна или територия, съгласно Решение на Съвета 2013/755/ЕС от 25 ноември 2013 година за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз и неговите действителни собственици – физически лица са известни- за дейностите, за които се прилага решението.

Изключението ще се отнася за дружества, които са регистрирани в отвъдморски страни и територии (Британските Вирджински острови, Ангуила, Каймановите острови, Монсерат и др.) и същото ще се прилага само за дейностите, за които е приложимо Решение 2013/755/ЕС.

5. когато, дружеството, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим е местно лице за данъчни цели на държава, с която Република България има сключено международно търговско и/или икономическо споразумение, включително и ангажименти по Общото споразумение по търговията с услуги на Световната търговска организация.

6. когато, дружеството, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим е част от икономическа група, чието дружество майка е местно лице за данъчни цели на държава, с която Република България има сключено международно търговско и/или икономическо споразумение, включително и ангажименти по Общото споразумение по търговията с услуги на Световната търговска организация.“

Възприетият със законопроекта подход при предложените изключения е горепосочените юрисдикции с преференциален данъчен режим да запазят статута си на такива съгласно ЗИФОДРЮПДРСЛДС и да не се изключват от определението в § 1, т. 2 от допълнителната разпоредба на закона, за да може за дружествата от тези юрисдикции да бъде вписана информация за действителните собственици в регистъра към Агенцията по вписванията. Забраните по закона спрямо тези дружества се запазват само по отношение на дейностите, по които ЕС няма поети ангажименти и не са предмет на международни споразумения.

▪ **Промени по отношение на юрисдикциите с преференциален данъчен режим**

С проекта се предвижда промяна в определението за „юрисдикции с преференциален данъчен режим“, съгласно която за целите на ЗИФОДРЮПДРСЛДС, Гибралтар (брит.) не е юрисдикция с преференциален данъчен режим.

Съгласно разпоредбата на член 355, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) законодателството на ЕС се прилага към европейските територии, за чиито външни отношения отговаря държавата членка. Гибралтар се ползва с уникален статут в рамките на ЕС. Гибралтар членува в ЕС от 1973 г. като част от членството на Обединеното кралство (по силата на чл. 355 от ДФЕС) и законодателството на ЕС се прилага в Гибралтар.

Членството му, обаче, се отличава от това на Обединеното кралство, тъй като Гибралтар се изключва от четири области на политиката на ЕС: Митническият съюз, Общата търговска политика, Общата селскостопанска политика, Общата политика в областта на рибарството и изискването за облагане с ДДС.

Въпреки особения статут на Гибралтар, следва да се има предвид, че всички разпоредби на ДФЕС относно свободата на установяване и свободното движение на капитали, стоки, услуги и хора се прилагат за Гибралтар.

На основание член 355 от ДФЕС всички европейски регламенти се прилагат пряко по отношение на Гибралтар, а всички директиви на ЕС са транспонирани в националното законодателство, които включват и мерките на ЕС в областта на прякото данъчно облагане.

Разпоредбите на Директива 2011/16/ЕС на Съвета от 15 февруари 2011 година относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане и за отмяна на Директива 77/799/ЕИО са въведени в Закона за данъците върху доходите на Гибралтар, считано от 1 януари 2013 г., и въз основа на които се осъществява ефективен обмен на информация за данъчни цели между Гибралтар и всички държави членки на ЕС, и в тази връзка Гибралтар ще бъде изключен и от определението за „юрисдикции с преференциален данъчен режим“ по § 1, т. 64 от допълнителните разпоредби на Закона за корпоративното подоходно облагане.

▪ **Промени свързани с вписване на обстоятелства и данни за действителните собственици**

С проекта се предвижда промяна свързана с вписване на обстоятелствата по отношение на действителните собственици на дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим. Съгласно действащите разпоредби на закона, обстоятелствата свързани с действителните собственици се вписват в Търговския регистър. Предложението е за вписване на обстоятелствата в Регистър на действителните собственици на дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим към Агенцията по вписванията.

Функцията на Търговския регистър е да защити интересите на трети лица и на търговския оборот като цяло, чрез осигуряване на публичност на основни обстоятелства относно правния статут и положение на търговците, имащи значение за трети лица при установяване на търговски взаимоотношения с определен търговец, като например - седалище и адрес на управление, фирма, предмет на дейност, управляващи органи, представители и други. Капиталовата структура на дружеството се отнася до вътрешните отношения между съдружниците или акционерите, поради което информация за действителните собственици на дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим и не следва да бъде вписвана в Търговския регистър, а в специализиран регистър.

С проекта се предвижда информация от специализирания регистър да се предоставя при поискване само на дружества, в които участват дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, Националната агенция за приходите, Държавна агенция „Национална сигурност“, специализираните регулаторни органи (Българската народна банка, Комисията за финансов надзор и

други) и компетентните органи по смисъла на закона. Получената от регистъра информация може да се ползва от лицата, органите и служителите на които е предоставена само за целите на осъществяваната от тях дейност по закон, при опазване поверителността на личните данни на действителните собственици.

В регистъра няма да се вписват идентифициращи данни за действителните собственици на публични дружества, тъй като за тях се прилага разпоредбата на чл. 145 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, в изпълнение на която същите са задължени да предоставят информация на публичното дружество и на Комисията за финансов надзор за притежаваните от тях акции и право на глас над 5% в публично дружество. Информацията е публична, тъй като публичното дружество е задължено да я предостави на обществеността.

- **Указания по прилагането на закона**

С проекта се предвижда промяна, съгласно която министърът на финансите ще издава указания по прилагането на ЗИФОДРЮПДРСЛДС, след съгласуване с министъра на икономиката и министъра на правосъдието. Указанията ще се публикуват на интернет страниците на трите министерства.

- **Определения**

С проекта се предвижда въвеждане на определения за: „контрол“, „действителен собственик“, „издател на периодични печатни издания“, „регулиран пазар“ и „многостранна система за търговия“.

Предложените промени в закона няма да доведат до необходимост от допълнителни финансови средства за бюджета.

С проекта не се въвеждат норми на правото на Европейския съюз, поради което не се налага по акта да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право.